

Instruks for registrering av DNA-prøver i Rovbase 3.0

Versjon 11.11.2009

Denne instruksjonen gjelder for personer tilknyttet SNO med regionalt rovviltansvar som skal registrere DNA-prøver i Rovbasen.

Registrering i Rovbasen

Det er to ulike måter man kan gå inn å registrere en DNA-prøve på i Rovbasen:

- 1) Rovviltovervåking – DNA – Prøveinnlegging
- 2) Rovviltovervåking – Rovviltobservasjoner – Ny registrering – Generer DNA-prøve

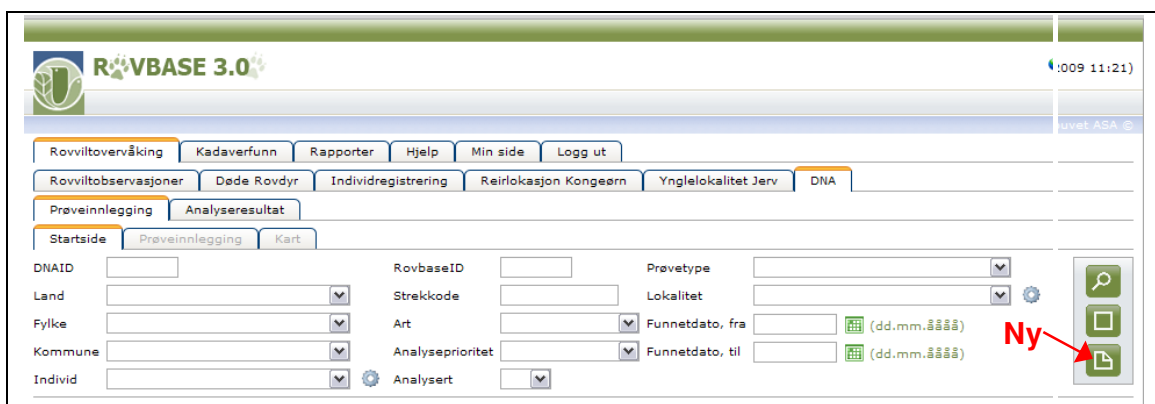
Alternativ 1, hvor man registrerer DNA-prøven ved å gå inn på *Prøveinnlegging* under *DNA*-arkfanen, er den metoden man skal benytte i de aller fleste tilfeller. Men i spesielle tilfeller der det er viktig å knytte DNA-prøven til andre observasjoner bruker man alternativ 2. Eksempel på tilfeller hvor alternativ 2 benyttes kan være:

- man har dokumentert en sporobservasjon av ulv og i tillegg funnet en ekskrementprøve
- man har dokumentert en sporobservasjon av jerv i utkanten av det kjente utbredelsesområdet og i tillegg funnet en ekskrementprøve
- man har dokumentert en familiegruppeobservasjon av gaupe og i tillegg funnet en del hår med røtter osv.

NB! Vevsprøver fra dødt rovvilt skal ikke registreres som en DNA-prøve. Disse skal legges inn som et dødt rovvilt under *Rovviltobservasjoner* og strekkoden fra mikrochip-merkningen skal føres inn i merknadsrubrikken.

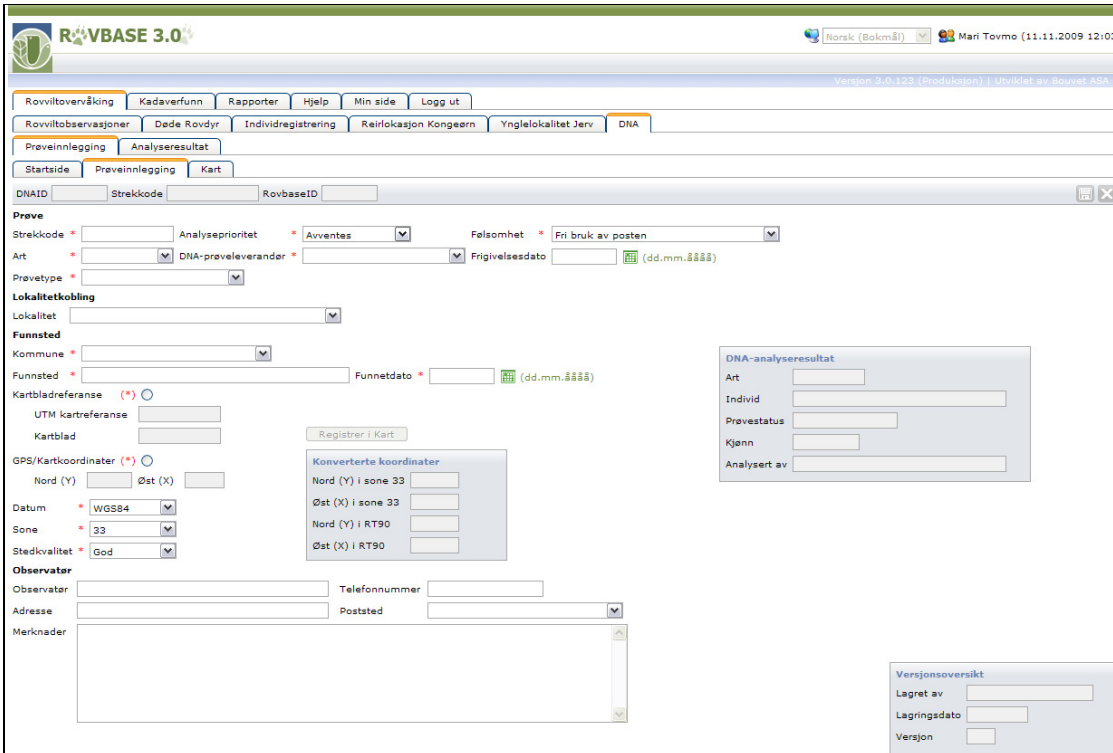
Alternativ 1: DNA – Prøveinnlegging

I Rovbasen går man først inn på arkfanen *Rovviltovervåking*, videre til *DNA* og så *Prøveinnlegging*. Her velger man knappen for *Ny* (figur 1).

Figur 1: Menyvalg ved innlegging av DNA-prøve ved bruk av alternativ 1).

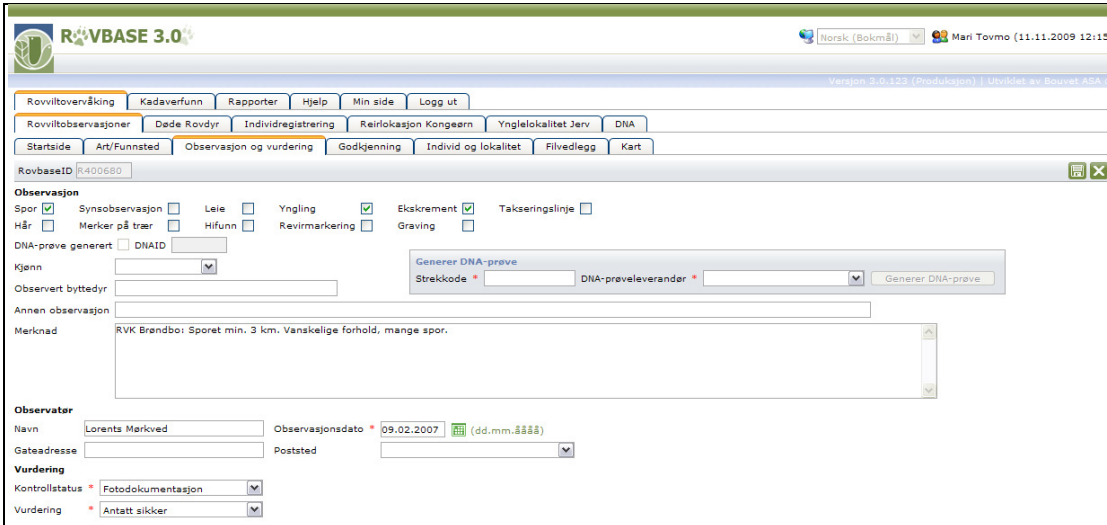
Man får nå opp en ny arkfane på *Prøveinnlegging* (**figur 2**) hvor data knyttet til prøven skal legges inn. Alle felt markert med rød stjerne (*) må fylles ut før man får lagret posten (vær nøyaktig!). Strekkoden på DNA-prøven fylles inn ved å plassere markøren i boksen for *Strekkode* og deretter lese inn koden på prøven med strekkodeleseren som man har koblet til via USB-porten på datamaskinen. Alternativt kan strekkoden skrives inn manuelt, men da må man være svært nøye med å korrekturlese koden før man lagrer posten. Man får ikke rettet strekkoden etter at posten er lagret. Fyll ut *Art*, *Prøvetype* og *DNA prøveleverandør* i henhold til hva som er funnet og hvem som har samlet inn prøven. *Analyseprioritet* og *Følsomhet* er ferdig utfylt, men kan endres ved behov. *Kommune*, *Funnsted* og *Funnetsdato* fylles inn. Kartreferansen kan fylles inn på tre ulike måter: som *Kartbladreferanse*, *GPS/Kartkoordinater* eller gjennom valg av *Registrer i kart*. Velg egnet format og fyll ut. Sørg for at riktig *Datum*, *Sone* og *Stedkvalitet* er utfylt. *Navn* og *Adresse* til den som har samlet prøven (*Observatør*) fylles ut til slutt. Husk å trykke *Lagre* når posten er fylt ut. Sjekk statuslinja øverst som verifiserer at lagringen er i orden. Posten lagres da i DNA-modulen og blir først lagret som en D-nummerert rovviltobservasjon i *Rovviltobservasjoner* når den er verifisert av laboratoriets analyser.

Figur 2: Skjerm bilde for innlegging av opplysninger knyttet til DNA-prøven.

Alternativ 2: Rovviltobservasjoner – Generer DNA-prøve

Der det er viktig å knytte DNA-prøven til en annen roviltobservasjon (*RovbaseID*) legges prøven inn ved å bruke *Generer DNA-prøve*-knappen under *Rovviltobservasjoner* i Rovbasen. Man går da først inn på arkfanen *Rovviltobservasjoner*, velger *Rovviltobservasjoner* og trykker på knappen for *Ny* under *Startside*, eller søker frem en tidligere registrert roviltobservasjon (*RovbaseID*) som DNA-prøven skal knyttes til ved å bruke *Søk*-knappen. Under arkfanen *Observasjon og vurdering* (**figur 3**) fyller man ut feltene for *Strekkode* og *DNA-prøveleverandør*. Når dette er gjort aktiveres knappen for *Generer DNA-prøve* og man trykker på denne for å få registrert DNA-prøven. **NB!** I Rovbase 3.0 er det bare mulig å knytte én DNA-prøve til roviltobservasjonen ved å bruke *Generer DNA-prøve*-knappen under *Rovviltobservasjoner*. Har man flere prøver knyttet til roviltobservasjonen (samme stedfesting) skal disse registreres som under alternativ 1.

The screenshot shows the 'Observasjon og vurdering' form in Rovbase 3.0. The 'RovbaseID' field contains 'R400680'. Under 'Observasjon', several checkboxes are checked: 'Spør', 'Yngling', 'Ekskrement', and 'Takseringslinje'. The 'DNA-prøve generert' section has a 'DNAID' field. The 'Observert byttedyr' field is empty. The 'Merknad' field contains the text 'RVK Brendboi: Sporet min. 3 km. Vanskelige forhold, mange spor.'. The 'Observator' section shows the name 'Lorents Mørkved' and the date '09.02.2007'. The 'Vurdering' section shows 'Kontrollstatus' as 'Fotodokumentasjon' and 'Vurdering' as 'Antatt sikker'. A 'Generer DNA-prøve' button is visible next to the 'DNA-prøveleverandør' field.

Figur 3: Skjerm bilde for registrering av DNA-prøve ved bruk av *Generer DNA-prøve*-knappen.